

Werkplein Baanzicht

Moeders wil is wet

September 2011

1. Inleiding en achtergronden

Moeders wil is wet

Moeders wil is wet is een liedje van Kinderen voor Kinderen. In het liedje wordt bezongen wat een puinhoop het wordt als moeder het huis verlaat en de vader de regie overneemt. En zo lijkt het ook met de wijziging van de Wet werk en bijstand (WWB) per 1 januari 2012. Het kabinet schrijft in haar wetsvoorstel duidelijk voor hoe de wet moet worden uitgevoerd. Ruimte voor lokale vrijheid is er steeds minder. Deze tendens merken we al enige tijd vanuit Den Haag. Dit wetsvoorstel past daar naadloos in. Moedertje Den Haag bepaald, de Sociale Dienst voert uit. Kortingen op het I-deel zijn al ingeboekt in Den Haag.

Achtergronden

Op 17 juni 2011 is het wetsvoorstel tot wijziging van de WWB en de samenvoeging van de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) met de WWB ingediend. Het wetsvoorstel lijkt een technische aanpassing van de Wet. Nadere bestudering laat zien dat het om een forse omslag op het gebied van uitkeringsverstrekking gaat. De regering geeft op directe wijze richting aan het uitvoeringsproces WWB/WIJ. Hierbij wordt een bezuiniging ingeboekt op het I-deel vanwege te verwachten opbrengsten. Door de directe aansturing zal de druk op de uitvoering toenemen.

De wijzigingen

1. Een wachttijd van vier weken in de Wet Investeren in Jongeren.

In de toekomst kan de jongere zich melden bij de balie van het Werkplein. Vervolgens wordt een zoektijd van 4 weken ingevoerd waarbij de jongere omziet naar werk of scholing. Na de vierde week kan een aanvraag voor een uitkering worden ingediend. Direct moet een voorschot worden verstrekt. Als de jongere geen of onvoldoende gebruik maakt van de zoektijd dan wordt de aanvraag geweigerd. Hij kan zich opnieuw melden waarna een nieuwe zoektijd/wachttijd van 4 weken ingaat.

2. Een toets op het huishoudinkomen.

Ouders met kinderen jonger dan 18 jaar leven van één gezinsuitkering. Deze situatie verandert niet wezenlijk als kinderen 18 jaar en ouder zijn. De wijze waarop wordt samengeleefd en de manier waarop kosten worden verdeelt blijft ongeveer hetzelfde. Het verstrekken van een uitkering aan kinderen wordt zo een belemmering tot het aanvaarden van werk. Het hebben van meerdere kinderen vanaf 21 jaar binnen hetzelfde huishouden is financieel lucratief. De financiële ruif wordt almaar groter voor het gehele gezin. De stimulans om te werken al maar kleiner. Daarom komt er een gezinsinkomen voor het hele gezin, gelijk aan de gehuwdennorm. De inkomsten en vermogensbestanddelen van alle gezinsleden tellen mee. Voor bestaande gevallen op 31 december 2011 geldt een overgangrecht van een halfjaar. Jongeren tot 27 jaar ontvangen nu nog inkomen op grond van de WIJ. Om de toets op het huishoudinkomen mogelijk te maken wordt de WIJ ingetrokken. De impact van dit voornemen is groot. Niet alleen gaat het om aanpassing van bestaande systemen en een uniek uitkering voor dit deel van ons klantenbestand (landelijk 6 %). Wat te denken van gezinnen met schulden (doorbetaling Gemeentelijke Kredietbank), het leggen van beslag, fiscale afdrachten, het voeren van een intakegesprek en het moeten betalen van meer zorgpremies dan voorheen.

Er wordt een toename van het aantal fraudegevallen en agressie verwacht. Uitzonderingen zijn er voor studerende kinderen, kinderen met een WAJONG-uitkering of bij zorgbehoefte.

3. Gewijzigde verplichtingen

- a. Verplichtingen gelden voor het hele gezin. Als verplichtingen door een gezinslid niet wordt nagekomen dan wordt de gezamenlijke uitkering verlaagd. Het sanctiebeleid tot 2012 (hoogte van de maatregelen) is juridisch volledig geaccepteerd en daarmee relatief eenvoudig uit te voeren. Nu moet het beleid ook voor het hele gezin gelden en moet bekeken worden of er uitzonderingen gemaakt kunnen worden. Als er uitzonderingen worden gemaakt voor het gezin dan druipt dat mogelijk weer in tegen het verbod op discriminatie.
- b. De ontheffing van de arbeidsverplichtingen voor alleenstaande ouders met kinderen jonger dan 5 jaar vervalt.
- c. Een plicht tot tegenprestatie naar vermogen (vrijwilligerswerk) naast de bestaande arbeidsverplichtingen.

4. Het gemeentelijk minimabeleid wordt gemaximeerd op 110 % van het sociale minimum.

Het gaat om categoriale voorzieningen als de computers voor schoolgaande kinderen, de Langdurigheidstoeslag en de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering. Dit geldt ook voor het Meedoenbeleid. Voor de individuele Bijzondere Bijstand blijft volledige beleidsvrijheid gelden. Dit verandert dus niet.

De impact van de voorgenomen wijzigingen is omvangrijk. Bijna alle afdeling binnen Werkplein Baanzicht krijgen er in meer of mindere mate mee te maken. Het zwaartepunt ligt bij de teams belast met de uitvoering van inkomensverstrekking en de verantwoording hiervan. Het aanvraagproces wordt gewijzigd, alle werkcoaches en participatiecoaches (inclusief jongerencoaches) krijgen er mee te maken. Tenslotte zijn er een aantal politieke gevoeligheden, worden verordeningen aangepast en is rondom de communicatie ook een grote rol weggelegd.

2. **De projectopdracht**

De Wet werk en bijstand (WWB) en Wet investeren in Jongeren (WIJ) wordt in medebewind met het Rijk uitgevoerd. Dit houdt in dat een verandering van de wetgeving gevolgen heeft voor de processen binnen Werkplein Baanzicht. Vanwege de aard van de wijzigingen die vele afdelingen aan gaat wordt een project gestart. Nieuwe wetgeving moet worden geïmplementeerd, nieuwe processen en werkinstructies geschreven.

De klant staat centraal. Dat geldt ook voor dit project. Dit betekent een zo klein mogelijke belasting voor de klant, de focus is en blijft werk (filosofie Werkplein Baanzicht).

De opdracht wordt als volgt geformuleerd:

'Bereid Werkplein Baanzicht voor op en implementeer de gewijzigde wet werk en bijstand per 1 januari 2012.'

Het project wordt in drie onderdelen opgedeeld:

1. Beleid en uitvoering;
2. Borging en verantwoording;
3. Communicatie en politiek.

Elk onderdeel levert specifieke producten op die in de volgende paragrafen worden beschreven.

3. Projectactiviteiten

Beleid en uitvoering

1. Cursus aan medewerkers (denk ook aan verruiming tot de mogelijkheden van een huisbezoek en afbouw heffingskorting)
2. Voorlichting aan alle teams (projectteam)
3. Maken verordeningen (juridische zaken)
4. Aanpassen richtlijnen (juridische zaken)
5. Uitvoeren omklap van WIJ naar WWB (unit inkomen)
6. Uitvoeren omklap binnen de WWB naar huishoudinkomen (unit inkomen)
7. Maken brieven/beschikkingen, voor zowel de omklap (huishoudinkomen en WWB naar WIJ) alsook voor de nieuwe gevallen (unit inkomen)
8. Verwerken omklap van WIJ naar WWB en van WWB naar huishoudinkomen (hoogte en duur)
9. Intrekken ontheffing arbeidsverplichtingen van alle alleenstaande ouders (werkcoaches), bieden van traject aan al deze alleenstaande ouders, toets op inkomstenvrijlating alleenstaande ouders (nieuwe wet) , tegenprestatie naar vermogen (projectgroep)
10. Alle minimaregelingen naar 110 % (unit inkomensondersteuning)
11. Ontwerpen proces i.v.m. nieuwe vorm van aanvraag m.b.t. huishoudinkomen (Perron J/werkcoaches/participatiecoaches)
12. Ontwerpen werkproces i.v.m. wachttijd 4 weken(Perron J)
13. Verwachte verhoging van adresfraude vanwege het huishoudinkomen (handhaving/unit inkomen)
14. Informatieverstrekking bij eerste contact (Balie)

Borging en verantwoording

1. Invoering codes huishoudinkomen (applicatiebeheer)
2. Verantwoording CBS codes
3. Leggen van gezinsrelaties vanuit GBA
4. Onderzoeken tijdelijke aanpassing uitkeringsstelsel/noodoplossing vanwege invoering nieuwe wet (applicatiebeheer, betalen en verantwoorden)
5. Financiële consequenties invoering nieuwe wet voor bedrijfsvoering (Financiën, Applicatiebeheer)
6. Opnemen nieuwe wet in controlecyclus, speerpuntenbeleid (interne controle), afstemmen met beide bovenstaande afdelingen i.v.m. de informatie die nodig gaat zijn voor de interne controle cyclus
7. Boeken op juiste betaalcodes (hoogte en duur)
8. Aanpassen richtlijnen handboek inkomen en vermogen (juridische zaken)

Communicatie en politiek

1. Verspreiden informatie onder alle partners van Werkplein Baanzicht (communicatie)
2. Aanpassen intranet en internet aan nieuwe WWB per 1 januari 2012 (communicatie)
3. Jongeren informeren over op handen zijnde wetgeving (communicatie)
4. Gezinnen die gezamenlijk bijstand gaan ontvangen (communicatie)
5. Radar nieuwsbrief wijden aan nieuwe WWB per 1 januari 2012 (communicatie)
6. Voorlichting aan partners is het veld (juridische zaken)
7. Intrekken verordeningen WIJ (Beleid gemeente)
8. Aanpassingen verordeningen WWB (Toeslagenverordening, Afstemmingsverordening, Verordening Meedoenpremies, Verordening Langdurigheidstoelage) (Beleid gemeente i.s.m. juridische zaken)
9. Overgangsrecht minimaregelingen (Beleid gemeente)
10. Verplichte Verordening categoriale bijstand (Meedoen)

4. Projectgrenzen

- Het project is volledig afgerond op 1 juli 2012
- Het project duurt 9 maanden.
- De financiële gevolgen van de invoering van de aangepaste WWB
- De gevolgen voor de personele bezetting (fte's) als gevolg van de invoering van de WWB
- De financiële gevolgen als gevolg van een hogere druk op instroombeperking en uitstroomverhoging
- Invoering nieuw uitkeringssysteem
- Invoering van de Wet Werken naar Vermogen

5. De producten

- Verordeningen
- Voorlichtingsmateriaal
- De brievenset
- Een opgeschoond bestand (alle omzettingen en invoering huishoudtoets)
- Verwerking gevolgen nieuwe wet in de begroting
- Verwerking gevolgen nieuwe wet in het nieuwe clientvolg-betalingssysteem
- Een aangepaste interne controlecyclus
- Nieuwe aanvraagprocessen
- De drie maandelijks voortgangsverslagen
- Dit projectplan

6. Kwaliteit

- Tijd is van belang in verband met de deadline per 1 januari 2012 en 1 juli 2012. In de voortgangsverslagen zal hieraan aandacht worden besteed.
- Alle belanghebbenden krijgen voldoende voorlichting, er zijn geen vragen/onzekerheden meer.
- De ontworpen processen lopen geolied.
- De tijdsplanning wordt gehaald door de kritische momenten goed in beeld te hebben en volgen.
- Alle producten noodzakelijk voor de nieuwe gevallen per 1 januari zijn 31 december 2011 gereed.
- Alle producten noodzakelijk voor de omzetting WIJ-WWB 2012 en WWB-WWB 2012 zijn voor 1 maart 2012 gereed.
- De kwaliteit van de op te leveren rechtmatigheidsproducten (Verordening, brievenset) voldoet aan de kwaliteitseisen van de interne controlecyclus.

7. De projectorganisatie

Organisatie

Het MT van Baanzicht is opdrachtgever voor het Project.

De opdrachtgever is verantwoordelijk voor:

- De afstemming met het Dagelijks Bestuur met betrekking tot te wijzigen beleidsregels (minimabeleid naar 110 %).
- Politieke afstemming/besluitvorming en raadpleging van adviesraden en belangengroepen.
- Standpuntinname voor de uitvoering van de beleidswijzigingen.

De projectleider is verantwoordelijk voor:

- Het opstellen van de plannen voor het project en eventueel verschillende fasen.
- Het opstellen van besluitdocumenten en het verkrijgen van de goedkeuring van de opdrachtgever voor de plannen.
- Het definiëren van verantwoordelijkheden en het toewijzen van werk binnen het project.
- Het toezicht houden op en sturen van de voortgang van het project.
- Het inplannen van besismomenten voor verschillende onderdelen.
- Het opstellen van rapportages over de voortgang van het project voor de opdrachtgever en MT.

8. Risico's

Er is geen risico analyse gemaakt van het project. Een risico analyse is van belang als beslisdocument. Als risico's te hoog worden ingeschat dan zal het project geen doorgang kunnen vinden. Dit projectplan is geschreven omdat per 1 januari 2012 de Wet werk en bijstand wordt gewijzigd. Dit moet altijd worden uitgevoerd. Een risico analyse kan dan achterwege blijven. In de planning worden de kritische activiteiten weergegeven. Deze moeten zijn uitgevoerd voordat andere afhankelijke onderdelen gedaan kunnen worden. Vertraging valt vooral te verwachten vanwege vertraging in politieke besluitvorming. Het is van belang het de afdeling Beleid van de gemeente tijdig wordt geïnformeerd en beslisdocumenten tijdig bij de gemeente worden aangeleverd.

9. Communicatieplan

Doelgroepen

Verschillende doelgroepen moeten op de hoogte worden gesteld van de wijzigingen in de WWB die per 1 januari 2012 worden doorgevoerd. De doelgroepen zijn:

- Jongeren (die vallen onder de WIJ)
- Klanten die vallen onder de WWB
- Klanten met een WWIK uitkering
- Dagelijks Bestuur ISD
- Gemeenteraden van Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo
- Klantenraden gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo
- Intermediairs/ partners
- Medewerkers (Werkplein Baanzicht)

Communicatiemiddelen

Er worden verschillende communicatiemiddelen ingezet, namelijk:

- Nieuwsbrief aan WWB klanten
- Brief aan WWIK klanten
- Informatieve berichten op de gemeentepagina's van de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo
- Informatie op de websites van Werkplein Baanzicht, gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo
- Extra nieuwsbrief Ra(a)dar aan de gemeenteraden van Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo, intermediairs , partners en overige raden
- Intranet Werkplein Baanzicht
-

Verder worden van Werkplein Baanzicht de brochures, de website en de webshop inhoudelijk aangepast.

Actie	Ontvanger
Brief	Alle WWIK klanten
Nieuwsbrief	Alle WWB klanten
Extra nieuwsbrief Ra(a)dar	Gemeenteraden Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo, klantenraden, intermediairs en partners
Bericht intranet	Medewerkers Werkplein Baanzicht
Aanpassing website en webshop	Ter informatie Werkplein Baanzicht klanten
Brief	Jongeren (vanuit de WIJ)
Brief (mensen die tussen de 110 % en 120 % verdienen kunnen geen gebruik meer maken van bepaalde regelingen zoals de Meedoenregeling)	Mensen die tussen de 100 % en 120 % van de bijstandsnorm verdienen.
Informatie op gemeentepagina's	Inwoners gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo
Aanpassing brochures	(potentiële) klanten Werkplein Baanzicht